

POVEȘTILE FAMILIEI MELE

Profesor Secherneș Mihaela, Colegiul Tehnic „Ana Aslan”

Proiectele educative sunt oglinda atât a experiențelor de viață ale copiilor, cât și a zonelor de interes ale acestora. Pentru a-și atinge scopul, în primul rând, trebuie să se adreseze sensibilității. Pentru profesor, proiectele educative reprezintă ocazia de a le stârni elevilor bucuria de a descoperi, de a învăța, de a da orice formă doresc ideii urmărite.

Aceste proiecte trebuie să fie însoțite întotdeauna de acea parte ludică a pedagogiei care să îi încurajeze și să poată obține efectul scontat. Prin definiție, un proiect educativ lasă loc unei sinergii dinamice și armonioase a zonelor de interes, a obiceiurilor și a cunoștințelor anterior dobândite, alături de domenii variate precum: literatură, istoria, folclorul, teatrul, expresia artistică și cinematografia. În fapt, nu doar că nu există limite dar au posibilitate ca tema propusă să ia forma inspirației lor și a stării de spirit care îi animă.

["Poveștile bunicilor"](#)¹ a fost primul proiect ce a apărut imediat după primul episod de învățare online. Prezența la ore era piatra de încercare, dificilă era și nouă modalitatea de predare și, nu de puține ori, dispărea conexiunea la internet imediat ce se simțea pe undeva un început de notare... cu o ritmicitate îndoielnică. Așadar, proiectul s-a născut din dorința de a-i încuraja să țină o poveste care să ne ajute să ne cunoaștem, să știm mai multe unii despre ceilalți și, nu în ultimul rând, să aflăm cum au depășit bunicii lor momentele de cumpănă inerente vieții. Doar treceam și noi printr-un astfel de moment!

Povestea, zicerea, cere timp. Desigur, am gândit un plan, am conceput o schemă în care am asociat și, ulterior, am regrupat ideile. Am discutat caracteristicile ce ar fi trebuit să se regăsească în fiecare dintre ele: autenticitate, identificarea aceluia "ceva" care să reușească să capteze interesul privitorului sau al cititorului, crearea unor ocazii care să le permită elevilor momente de reflecție și, de ce nu, de dezbatere, dreptul de a alege forma pe care o va lua produsul final, favorizarea luării unei decizii în toate etapele proiectului (începând cu planificarea și continuând cu realizarea și evaluarea). În egală măsură, o componentă importantă a fost favorizarea procesului de descoperire, de învățare și de creație.

¹ <https://www.wattpad.com/1240080474-liceenii-revista-%C8%99colii-pove%C8%99tile-bunicilor>

Este știut faptul că un proiect educativ vizează obiective mult mai vaste decât activitățile educative punctuale. Acestea din urmă urmăresc, în special, dezvoltarea unui obiectiv specific, în timp ce un proiect educativ vizează, în egală măsură, obiectivele în ansamblu dar și multiplele dimensiuni ce țin de dezvoltarea holistică a elevului. Fiind vorba despre elevi proaspăt intrați în rândul liceenilor, am plecat de la ideea că ne dorim să îi lăsăm pe ceilalți să ne cunoască prin vocea bunilor noștri. Nu îi cunoșteam nici eu suficient de bine și, la drept vorbind, aceasta a fost maniera în care i- am lăsat să se prezinte unii în fața celorlalți.

Planificarea unui asemenea demers cere timp. Punerea în practică, cere nu doar timp. Cere concentrare, atenție la detalii și inspirație. Pe scurt, nu mai mergea să copiezi vreun PPTX de pe internet , căruia să îi schimbi titlul.

În ceea ce privește timpul, am alocat o oră de curs să stabilim care este scopul și ce aspecte ar putea fi luate în discuție, fără a fi însă obligatorii. Ideile au fost notate pe tablă, fără să fie vreuna sancționată. M- am asigurat că pe ultima foaie a caietului este trecută schema proiectului și timpul acordat: trei săptămâni. Pasul următor a fost să stabilim ce aspecte ar fi fost interesant să apară în material. Printre acestea s- au numărat: arborele genealogic, copilăria bunicilor, casa părintească și relația cu cei apropiați dar și cu sătenii, școala, bucuriile copiilor de atunci, implicarea în viața comunității și căsătoria, valorile transmise și păstrate.

În mod cert, reușita unui proiect educativ depinde, în mare măsură, de organizare. Înainte de a începe, am convenit că este important să știe fiecare asupra căror aspecte se vor opri astfel încât rezultatul să fie unul coerent. Desigur, s- a dovedit ulterior că bunica nu a spus: "Nu știi ce să zic, dragu' lu' buna !". Dimpotrivă, s- a întâmplat că a spus atât de multe încât a fost " tăiată" la montaj fiindcă videoclipul era prea lung.

Orice proiect educațional necesită resurse. În acest caz, resursele umane și cele materiale au fost la paritate. Cum altfel să surprinzi blândețea și frumusețea minții bunicului dacă nu îl plasezi în context, într- un cadru fizic? Cum ar putea dumnealui să povestească cu drag și bucurie despre uneltele dumisale dacă nu îl lași să ți le arate aranjate frumos, în funcție de trebuințe, în șura- atelier. Cum ar putea bunica să- ți povestească despre seriile lungi de toamnă și de iarnă în care țesea altfel decât scotocind prin lădoiul din "casa dinainte"? Și cum să voarbească amândoi despre satul lor de poveste dacă nu se văd pereții vechi ai "pemniței" în care zac, acoperite cu pânză de paianjen, de- a valma, ulcele,

lămpașe, vreu sorbaci uitat, alături de borcanele de murături și merele frumos rânduie pe rafturile făcute de bunicul. Și așa a și fost: înainte de munca propriu- zisă, am imaginat o călătorie pe ulițele satului, pe dealurile străjuite de ceea ce păreau să fi fost cândva garduri de nuiete ca să poposim, la final, în ograda copilăriei fiecăruia. I- am încurajat să apeleze la părinți și la frații mai mari: este și povestea lor, până la urmă.

Realizarea acestui proiect educativ a făcut apel, în egală măsură, atât la cunoașterea stadiului de dezvoltare cognitivă a elevilor, cât și la competențele lor profesionale. De aceea, am lăsat fiecăruia libertatea de a alege maniera în care să conceapă proiectul- în funcție de abilități, pricepere, talent artistic și, nu în ultimul rând, dorința de a avea un produs finit „altfel”. Cumva, s- a întâmplat ca această temă să fie dată în preajma unei ședințe cu părinții. Ședința a decurs online, desigur. I- am încurajat și pe dâșii să îi sprijine, să le ofere eventuale subiecte de discuție pe care, poate, copiii nu le cunoșteau. Scopul a fost nu doar dialogul între generații, ci și dorința de a le oferi posibilitatea unei altfel de discuții despre aspecte care aproape că nu își mai găsesc locul în zilele noastre. Poate atunci când vor deveni părinți la rândul lor vor ști să le povestească câte ceva despre cei din neamul din care se trag.

În ceea ce privește modalitatea de prezentare, aș menționa următoarele: cea mai mare parte dintre ei au optat pentru înregistrare video sau audio. Au considerat că blîndețea vocii bunicii se pierde prin transcriere- și au avut dreptate. Vocea a fost secundată de fotografii vechi care nu mai văzuseră lumina zilei de ceva vreme. Ne- am bucurat cu toții să auzim clopotul de la biserica satului, să vedem femeile mergînd pe uliță spre slujbă, să auzim lătratul lui Lupu și să ... nu mai avem nimic din cauza aburului ce venea de la pancovele bunicii. Este momentul în care pozele îngălbenite, vocile, halăul animalelor și toporul înfipt în buturugă au devenit urzeala țesăturii. Și toate au intrat în rama poveștii numită scurt: "Evaluare".

În această ultimă verigă a proiectului nostru educativ am urmărit atât forma, cât și conținutul. Am acordat, la finalul fiecărei ore, câteva minute pentru aceste prezentări. Uneori, a participat și dirigintele. Bucuria, mândria dar și emoțiile au fost mari. Pe scurt: am râs și am plîns. Și de bucurie că viața a fost darnică și blîndă cu unii dar și de tristețe pentru necazurile altora. Au simțit nevoia să intervină și să ofere detalii ici- colo. Fiecare și- a prezentat familia, neamul, cu valorile și tradițiile păstrate. Unii s- au mirat: „Cum adică patru frați mergeau la școală cu aceeași pereche de cizme vechi și rupte? Oare cum se

poate să stai doar două ore la școală și să fii nevoit să te întorci acasă ca să poată să meargă și ceilalți frați- până la ultimul- la școală? Cum să dormi iarna, în casă, cu mielul proaspăt fătat? Cum să dormi în șură, în fân, lângă animale, fiindcă nu mai era loc în căsuța neîncăpătoare pentru atâtea suflete?” Poate este momentul să specific că marea majoritate a elevilor au copilărit la țară. Câțiva dintre bunici locuiau în oraș. Poate că poveștile acestora erau altele dar nu mai puțin pline de viață. În egală măsură, elevii de la învățământul dual au primit același proiect. Mulți dintre ei locuiesc în mediul rural și s- a simțit în fiecare slide bucuria de a vorbi despre ai lor. Este adevărat că unii dintre aceștia nu știau încă ce este acela un PPTX sau cum se suprapune vocea peste imagini. Lor le- am mai dat un răgaz: i- am încurajat să se ajute unii pe alții și să găsească cea mai bună variantă.

Cele care au impresionat atât prin mesajul transmis, cât și prin modalitatea de realizare, au fost postate în e-bookul școlii noastre. Și, da, îl folosim ca modele de” bună practică”.

Bunicii poveștilor noastre sunt de nota 10 (zece).

Bibliografie

Pierron Catherine și Odile, Cum să scriem, București, Editura Polirom

”Programa școlară pentru clasa a IX- a. Ciclul inferior al liceului. Limba și literatura română, 2009”

Senge Peter, Școli care învață, A cincea disciplină aplicată în educație, București, EdituraTrei, 2016

Șerbănescu Andra, Cum se scrie un text, București, Editura Polirom, 2000

e-Didactica. Procesul de instruire în mediul online, Coordonatori: Albulescu Ion, Catalano Horațiu, Editura Didactica Publishing House, București, 2021